

Мы вернемся (стихи о Великой Отечественной войне на украинском языке)

День Победы. Фрагмент монументального полотна минского художника В.В. Волкова

□□□□□□□□□□ **Бровченко В.**

Недожата нива

В серпні не брали ми в руки серпи,
Бо руки тримали зброю,
Бо наші достиглі пшеничні степи
Були тоді полем бою.

Нива - по колосу ходять зайці!
Місяць над степом стоїть в караулі.
З боку одного - наші бійці,
З другого ворог - на відстані кулі.

Нібито тихо. Тривожний ландшафт.
Білі хати почорніли від туги.
І не змогла гречкосійна душа
Стерпіть над хлібом наруги.
Вийшов солдат -
Степові сват -
В ніч із траншеї-яруги.

Поповзом ниву розтерзану жав,
Праці віддавши душу і тіло,
Місяця серп йому помагав,
Поки на сході задніло...

Бачить пришелець, щось тут не те,
І не збагнути йому, що за диво:
Звечора поле було золоте,
Нині ж простерлася вижата нива.

Бачить снопи, як бійці, на стерні,
Все те пече його, злостить і муля.
Він ще не знає, що в цій стороні
Кожна зернинка - фашистові куля.

Бою розкручувалась круговерть,
Мов розтривожений улій.
Полям ходила солдатова смерть,
Так недалеко, на відстані кулі.

Стало на світі більше вдовиць...
Хлібові трудно служивши і чесно,
Воїн лежав між снопів горілиць,
Стягнутий ременем, як перевеслом.

І пропливли над солдатом віки.
Діти... колгоспи його й комнезами...
Ті, що стояли покіль, колоски
Чорними впали на нього сльозами...

...Хвилі пшеничні біжать вдалину
На тому ж таки на вічнім лану.
Внучка мені, як маленька царівна:
- Що це ти, діду, усе про війну,
А про казкове коли, про чарівне?

І, примруживши очко,
Намагається глянуть на сонце
Крізь бублика рум'яного..
- Постривай, дочко.
Спершу могилку солдатську доглянемо.

* * *

В зеніт криваво плив двадцятий вік.
Мене згубила на базарі мати.
Тоді когось ловили. Хтось утік.
Ловці доконче мали упіймати.

Заходила облава від ріки,
Стріляли й не по-нашому кричали
Нещадні іноземні вояки

І найманці - домашні яничари.

Тоді я ще допетрати не вмів,
Що серед нас, забитих і сумирних,
Не злодіїв, не вбивць, не гендлярів -
Одвічно ловлять тільки непокірних.

Тікали. І вівчарок гавкіт злий,
Здавалося, котився лиш за мною,
Коли я, переляканий, малий,
В церковицю забивсь разом з юрмою.

Тікали в храм, в убогий той чертог,
Святим прикритись прагли омофором.
З-над віттаря, з ікони, строгий Бог
Пронизував усіх палючим зором.

В зеніт криваво плив двадцятий вік...
Мені й тепер, мов корогови, мають
Слова, що таємничо Хтось прорік:
- Не бійсь, дитино, правди не спіймають.

□ □ □ □ □ **Джаліль М.**

Прости Вітчизно!

Прости рядовому, Вітчизно кохана,—
З іменням твоїм я пішов на війну.
Прости, що не вмер я славною смертю
На полі бою... Прости, як вину.

Я й порошок твоєї не зрадив,
Інакше — нікчемно б я жити став.
Волхов є свідком: я не злякався,
Клятви священної не сплямував.

Я не злякався, коли кулі й снаряди
Падали, наче смертельні дощі.
В час, коли трупами поле вкривалось,
Не розгубився, не втік у кущі.

В час, як попереду, справа і зліва

Шлях відрізали, змикалось кільце,
Груди мої обливалися кров'ю,
Та я до кінця був твоїм бійцем.

Я бачив, як смерть все ходила за мною,
І я говорив їй: — Коси ж до пуття!
Підходь, одного я від тебе хочу —
Щоб не скінчити в рабстві життя.

Чи ж не писав я, дружино, до тебе:
«Ти не турбуйся і вір мені:
Крапля крові остання проллється,—
Та я не сплямую присяги, ні!»

А чи ж не я давав слово у віршах,
Ще як рушав на криваву війну:
«Смерті — з ненавистю посміхнуся
Навіть тоді, як востаннє дихну».

Знай, що любов твоя, подруго мила,
Муки полегшить в смертельній млі,
І про любов до Вітчизни й до тебе
Кров'ю, повір, напишу на землі.

А ще я казав, що спокійним буду,
Коли за Вітчизну згорю дотла...
Вір же, Вітчизно: ця моя клятва
Живою водою для серця була.

Та доля лиха насміялася з мене,
Краще б мене пронизав багнеті
Що мені діять? В останню хвилину
Зрадив мені мій пістолет...

Себе скорпіон жалом убиває,
Пада на скелю беркут грудьми.
Хіба ж я не був таким беркутом, друзі,
Беркутом, що ненавидить п'їтьми?

Повір же, Вітчизно, що був таким я.
Коли остання хвилинка прийшла,—
Зі скелі готовий був кинутись сміло,
Піднявши у небо два гордих крила!..

Що діяти? Раптом одмовивсь від слова
Мій пістолет... Мов на зло, занімів...

І ворог скував мені німецькі руки
І курявим шляхом на захід повів.

З полону жадібно на схід дивлюся,
Мені що не день, то все гірш і гірш.
Та з серця беркута молодого
Полум'ям помсти дихає вірш!

І знову зоря над колючим дротом,
Мов стяг моїх друзів, що кличе жить!
Душа полонена горить не від рани,—
Кривавою ненавистю горить!

Тільки одна в мене є надія —
На непроглядну серпневу ніч.
Гнів до фашизму, любов до Вітчизни
Вийдуть з полону — волі навстріч!

Тільки одна є надія: з вами
Разом іти у вогні і диму.
Просить нескорене, зранене серце:
Дайте у битві місце йому!

□ □ □ □ □ **Довгий О.**

Солдат

Упав солдат в бою нерівнім
На трав настелені мости...
Та поклялися друзі вірні
До Перемоги з ним прийти.
Й таки прийшли. О тій годині,
Коли настав кінець війни,
Він розписався у Берліні
Своїм багнетом на стіні.
Коли ж додому повертали,
Звільнивши од напруги світ,
До праці вірні друзі стали,
А він підвівся на граніт.
Підвівсь і став як образ слави
О тих, що ніч перемогли,
Щоб діти вільної держави
Рівнятися на них могли.

□ □ □ □ □ Колас Я.

Батькові Минаю

Уклін щиросердий, Минаю,
Наш батьку, прийми.
Тобі, наче рідному краю,
Вклоняємось ми.

Ти мудрий і скромний, Минаю,
Стойкий, наче дуб,
Той дуб-богатир, що здіймає
Над Німаном чуб.

В час бурі той дуб не схитнувся,
Безстрашний, як ти.
Що значить твій гнів білоруса,—
Вже знають кати.

Не жити німоті, не жити,—
Минай у бою.
Відчули німецькі бандити
Вже помсту твою.

Дітей твоїх рідних, невинних
Згубив німець-кат.
Вітри позмітали осінні
І попіл від хат.

Лишився один ти, небоже,
Без діток, сестри.
Ти месників сили помножив,—
Ой, грізні бори.

Я відаю: тяжко, мій брате,
На старості літ
Такі пережить тобі втрати...
Та знає хай світ,

Що горе тебе не зломило.
«Не жить ворогам,—
Сказав ти, герою.— Всі сили
За друзів віддам!»

Ти сили свої й своє серце
Народу віддав.

Смерть, смерть німчяам-кровожерцям,
Згинь, Гітлер-удав!

Дозволь тобі щиро сказати:
Живи, наш Минай!
Назавжди ми знищимо ката
І визволим край!

□□□□□□□□ **Ліна Костенко**

Мій перший вірш написаний в окопі,
На тій сипкій од вибухів стіні,
Коли згубило зорі в гороскопі
Моє дитинство, вбите не війні.
Лилась пожежі вулканічна лава,
Стояли в сивих кратерах сади.
І захлиналась наша переправа
Шаленим шквалом полум'я й води.
Був білий світ не білий вже, а чорний.
Вогненна ніч присвічувала дню.
І той окопчик –
Як підводний човен
У морі диму, жаху і вогню.
Це вже було ні зайчиком, ні вовком –
Кривавий світ, обвуглена зоря!
А я писала мало не осколком
Великі букви, щойно з букваря.
Мені б ще гратись в піжмурки і в класи,
В казки літять на крилах палітур.
А я писала вірші про фугаси,
А я вже смерть побачила впритул.
О перший біль тих не дитячих вражень,
Який він слід на серці залиша!
Як невимовне віршами не скажеш,
Чи не німою зробиться душа?!
Душа в словах – як море в перископі,
І спомин той – як відсвіт на чолі...
Мій перший вірш написаний в окопі.
Він друкувався просто на землі.

Проводи

Хрести дубові туляться в берізках.
Квітує поле в пахощах медове.
Прославши скатерті при обелісках,
Своїх солдатів поминають вдови.

Вже оддзвонили дзвони великодні.
Вже на гробках молебні одслужили.
Такі сумні й задумані сьогодні,
Ой, затужили вдови, затужили!

Що мій лежить за Віслою, далеко.
Якби землі хоч рідної на труни.
А ті ж обличчя - як скрипкова дека,
Що вже на скрипці порвані всі струни.

А мій пропав десь безвісти, не знаю.
Чи хоч над ним горбочок нагорнули?
Як я ж тепер чужих тут поминаю,
Щоб і мого десь люди пом'янули!

А я ж нічого в бога не просила,
Мені ж тоді було хоч в ополонку,
Що я ж дитя під серцем ще носила,
А вже мені прислали похоронку.

Великий день... Великдень Перемоги..
Все ж наче вчора. А літа минають..
На проводи, в степу біля дороги,
Своїх солдатів вдови поминають.

* * *

Тут обелісків ціла рота.
Стрижі над кручею стрижуть.
Високі цвинтарні ворота
Високу тишу стережуть.

Звання, і прізвища, і дати.
Печалі бронзове лиття.
Лежать наморені солдати,
А не проживши й півжиття!

Хтось, може, винен перед ними.
Хтось, може, щось колись забув.
Хтось, може, зорями сумними
У снах юнацьких не побув.

Хтось, може, має яку звістку,
Які неказані слова..
Тут на одному обеліску
Є навіть пошта польова.

□ □ □ □ □ Мельников В.

День Перемоги

У Європі буяє весна,
Зустрічаючи День Перемоги.
Ветеранам ще сниться війна
І жорстокі воєнні дороги...
Вже давно повернулись з війни
Ветерани на рідний Хрещатик,
Відродили державу вони
І навчили її захищати...
Ми сердечно вітаємо вас,
Ветерани війни світової!
Ви Європу творили для нас
З мирним небом над головою.

□ □ □ □ □ Рильський М.

Моїй Україні

Серед щасливих сестер ти щаслива —
Напоєна пачухим медом нива,
Залитий золотом розлогий лан,—
Моя Вкраїно! Біль колишніх ран,

Підків ворожих слід на чистім лоні
Забуто, змито... Сонячно-червоні
Радянські прапори шумлять крильми,
І ми йдемо, прорвавши коло тьми,

Ходою вільною, шляхом просторим
Назустріч далям дивним, незорим,
В одній сім'ї, як сестри і брати,
До нашої прекрасної мети.

Дуби і явори, берези й сосни,
Струмків і рік переклик стоголосий,
Поля, де колос клониться тяжкий,
Сади в плодах, мов пурпур огняний,

Заводи-велетні, де людський розум
Керує мудро, вугілля й чорнозем,
Картини й книги, статуї й дома —
Це наше все, І це відстоїм ми,

Коли захоче випробувать ворог,
Чи є у нас в порохівницях порох!
Ми ідемо, ми будемо іти,
Ми прийдемо до світлої мети!

* * *

Восени прилітають невідомі птиці,
З дивним криком падають на ріку,
І стрілець сам не знає: може, то тільки сниться,
Що весною він бачив саме таку.

Восени кожен день — якась відміна:
То зів'яла стеблина, то зелений пожовк...
Восени розумнішою стає людина
І ще м'якшим — трави прим'ятої шовк.

Восени залягає риба в ковбанях,
Щоб немудрі якісь бачити сни...
Осінь, звісно, пора розмов останніх,—
Але й сходить пшениця теж восени

За рідну землю

За наші ясні зорі,
На наші тихі води
Руїну, смерть і горе
Несуть вони, народе!
Та хай цей сон проклятий
Грабіжникам не сниться —
Довіку не топтати
Їм нашої пшениці.

Гей, сміло стань,
Гей, прямо глянь
Ти ворогам у вічі!
На славний бій,
Останній бій,
Усіх Отчизна кличе!

У бій за наші ниви,
За ясний сміх дитячий,
За юний спів щасливий.
За славний труд гарячий,
Вперед, полки суворі,

Під прапором свободи
За наші ясні зорі,
За наші тихі води.

Гей, сміло стань,
Гей, прямо глянь
Ти ворогам у вічі!
На славний бій,
Останній бій.
Усіх Отчизна кличе!

За кров братів пролиту,
За кожен плач дитяти
Проклятим відплатити,
Розбійників скарати.
Щоб жити нам в спокої,
Щасливо і погідно,
За Партію — до зброї,
За землю нашу рідну?

Гей, сміло стань,
Гей, прямо глянь
Ти ворогам у вічі!
На славний бій,
Останній бій.
Усіх Отчизна кличе!

Україні

Україно моя! Чисті хвилі ланів,
Променисті міста, голубінь легкокрила!
Україно! Сьогодні звірів-ворогів
Ти грудьми вогняними зустріла.

Україно, живого труда сторона,
Зорі ясні, погожі, тихії води!
Україно! Ти в славній борні не одна,
В ній з тобою під стягом багряним — народи!

Не один ти стрічала погрозний погром,
Знаєш тупіт, і стукіт, і грюкіт Батиїв,—
Та з пожару щораз лазуровим вінком
Виникав твій співучий, могучий твій Київ.

Бачиш — руський з тобою, башкир і таджик,

Друзі, браття твої, громоносна лавина.
Свят союз наш, народ непоборен повік,
Нездоланна повік його сила лавина.

Мати ніжна моя! Знай: по бурі тяжкій
Перемога засяє дзвінка і погідна.
Славен буде в народах священний твій бій,
Славен серп твій і меч твій, свята моя, рідна!

Чаша дружби

До броні, слов'яни, до броні!

□□□□□□□□□□□□□□□□ М. П. Старицький

В присмерковій пісні колисковій,
В оповіді сивій про походи,
Про походи, подвиги безсмертні,
В солов'їній співанні весільній
Він дзвенів не раз, переливався,
Споконвічний голубий Дунай.

Сном весняним, плеском лебединим,
Давніх літ переказом кривавим,
Скорбною легендою про розбрат,
Ще й бувальщиною побратимства
Він шумів і серце молодее
Чарував солодким, тихим болем,
Всеслов'янський голубий Дунай.

В ньому всі ми скупані, слов'яни,
Ним усі колихані, слов'яни,
І в борні священній, грозівій,
Як один, підносимо чашу дружби,
Як один, підносимо чашу клятви,
Чашу волі, слави і братерства,—
Хай загине ворог наш навік.

Не за кривду ми йдемо, за правду
На високий, чесний ратний подвиг,
Щоб на древню Прагу золотую,
На Кремлівську гордую твердиню,
На мовчання Вавеля суворе,
На задуму Мінська лісового
Волі вітер віяв-повівав.

Як ворожа сила налягала
На Москву, неначе чорна хмара,—
Всі народи братського Союзу
Одностайно стали їй на захист
І грудьми її обороняли.
Ой, чи це ж то, браття, та не приклад,
Не взірець хоробрості високий,
Не зразок єднання та братання?
Тож підносимо вище чашу дружби,
Тож підносимо вище чашу клятви,—
Хай загине ворог наш лукавий,
Хай шумить єдиним світлим шумом
Синій Дніпр і срібновода Вісла,
Вольна Волга в славному роздоллі,
Світ слов'янський — голубий Дунай!

Сталінград

Колись унук, забравшись на коліна
Дідусеві,— цікавий як дитина,—
Між сивиною знайде в нього шрам
І скаже: — Що це? — Дід одкаже: — Там,
Над Волгою, є город, що за нього
Лягло братів моїх і друзів много
І множество — тяжких дістали ран,
Щоб випростала вся країна стан,
Хребет огидний ворогу зламавши.
Дитя! Про город той пригадуй завше.
Поглянувши на цвіт, що вкруг цвіте,
Чи яблуко зірвавши золоте,
Чи вільну пісню чуючи над полем.
Як виростеш ставним і ясночолим,
Як з друзями навчатимешся ти
Із світу в світ перекидять мости,
Легкі, мов сон, виводити будови,—
Благослови за юний день чудовий,
За твій, за наш благоуханний сад
Наш біль, наш гнів, наш подвиг — Сталінград!

Моєму краєві

Чи знаєш ти, о краю мій,
Що кожною сльозою
Ти випікаєш слід страшний,

Що в гроб візьму з собою?

Чи знаєш ти, о краю мій,
Що всі убиті діти
Волають у душі моїй:
Убивцям відплатити!

Чи знаєш ти, о краю мій,
Що тьма твоєї ночі
У день весняно-голубий
Мені кривавить очі?

Так хай же я згнию — цвісти
Тобі, мій рідний краю!
Чи чуєш ти, чи знаєш ти? —
І голос: чую! знаю!

Воїнові

Коли затихне вітер у деревах
І води віддзеркалять рідний дім.
Коли по вікнах і столі твоїм
Заграє сонце в одсвітах рожевих

І мати, що устала із труни,
Тобі розчесе кучері русяві,—
Про дні, прожиті у диму і в славі,
Ти для сусідів слово розпочни.

Згадай про них, товаришів незмінних —
Степовиків, поморів, шахтарів,—
З незнаним часто передзвоном слів.
Але в одвазі й вірності єдиних.

Багато з них, немов стебло трави,
Ворожа сила в полі підкосила,
Але усіх вела вперед і гріла
Сурма неподоланної Москви.

І сам: ти впав був од тяжкої рани,
Та прапор полку у руці втримав,—
І орден серце мужнє осіяв
Героєві без плями і догани.

Великий гнів і непогасний пал

Тобі левину навівали силу,
Бо всі боролись за Отчизну милу,
Як за життя,— солдат і генерал.

Ти пам'ятаєш мури Сталінграда
І грізні громи Курської дуги,
Приніс ти на дніпрові береги
Гілля зелене батьківського саду!

Од Волги й Дону ніс ти до Карпат,
Свого народу здійснюючи волю,
Жадобу помсти, крик святого болю,
Син матері і брату — рідний брат.

Поглянь в вікно — твоя це перемога,
Це дружби й братства пам'ятник живий,-
Цей лан, цей сад, цей порив твій і мій,
Ця в безміри прокладена дорога.

Вершиться суд над душогубом злим,
Вінчає лавр чоло твоє стемніле,
І знову ти обличчя бачиш миле
В сусідськiм колі крізь родимий дим.

Живе сім'я велика ї єдина!
Твій крок твердий усі світи потряс —
І на стіні до Пушкіна Тарас
Промовив: «Воскресає Україна!»

Перемозі

О, як тебе ми виглядали
Крізь ніч, крізь морок, крізь туман,
Як ми для тебе засівали
Від ворога відбитий лан,
Які човни, які причали
Благословенній готували,
Яким напоєм налипали
Жадоби невтолимий жбан!

Клонилаь мати при дорозі,
Простягти руку в далечінь,
Де на дощі і на морозі
Іржав синовній вірний кінь.
Земля здригалася в погрозі.

І омивали чисті сльози
Сипів, що впали на порозі
Життя майбутніх поколінь.

Коли під гордою Москвою
Ворожі пінилися вали
І терези страшного бою,
Як світ, розгойдані були,—
Ми, сильні силою одною,
Попід Кремлівською стіною
Стояли, сповнені тобою,
Тобою дихали й жили.

Серед німих воронок чорних
У сталінградському диму,
В ділах, як юність, неповторних,
В гостях у смерті, як в дому,
Ми, військо друзів непоборних,
З ланів, з хребтів високогорних
Мололи ворога на жорнах
І пастку ставили йому.

Єдина воля нас живила,
Єдине сонце гріло нас,
Коли тупа ворожа сила
Отрути повіддю лилась,
Маляток білих кров'янила.
Дівчат неволею душила
І провіщала, чорнокрила,
Нам рабства час і смерті час!

Та в кузнях сивого Урала,
В сухому мареві степів,
В тумані тундри, що лежала,
Неначе мертва, вік віків,
Одна рука мечі кувала,
Орала, сіяла, збирала,
Щоб затупились чорні жала
У зловорожих літаків.

Т час настав, прийшла година,
Незнаменована пора,
Коли воскресла Україна,
Мов цвіт, обаполи Дніпра,
І грізна поплила лавина,
Злетіла згряя соколина

За батька мститись і за сина,
За те, що мучилась сестра.

Що для безсмертя народилось,
Від зброї смертних не умре!
Ми всі збратались і зсестрились,
Новим овіявши старе,
Ми всім народом ополчились,
Дніпро і Волга розгнівились —
І морем бурним покотились
До збаламученої Шпре!

Все чесне і живе на світі
Із нами стало в дружний ряд,
Щоб мертвородники неситі,
Сини злочинства, діти зрад,
Святою правдою побиті,
Навік неславою покриті,
Постали на суді в одвіті
За Ленінград і Сталінграді

І обернувшись весною,—
Та й ким же ще ти стать могла? -
Прийшла ти, рідна, з поля бою
До білосніжного стола,
І хліб лежить перед тобою,
Що певтомленною рукою
В змаганні з тугою-бідю
Солдатка сіяла й пекла.

Шумлять світи зеленим шумом
І жайворонками дзвенять.
Тече непереборним шумом
Тепла і праці благодать,
І не гуляти чорним чумам
По полю, всіяному сумом,—
Рости-цвісти народним думам,
Пшениці й пісні розцвітатъ!

Весняний гук іде в народі,
Що рідну землю засіва...
Ой скільки тонів і мелодій!
Ой що ж то будуть за жнива!
Тремтить розбійник, никне злодій,
Почувши стогромове годі,
І сонце, що зійшло па Сході,

Огнями всесвіт залива!

□ □ □ □ □ **Симоненко В.**

Жорна

Натуга на руках, від втоми чорних,
здувала жили, ніби мотузки.
Каміння клацало зубами в жорнах,
жувало жовті зерна на друзки.

І сіялось не борошно, а мука...
При тьмяному мигтінні каганця
жіночі ніжні материнські руки
тягли за ручку камінь без кінця.

Журливо мліли очі сумовиті,
і борошно, мов біла кров, лилось...
Це все було в двадцятому столітті,
Що грозами над нами пронеслось...

Хай сатаніють виродки од крику —
нас не знобить од їхньої хули:
нам жорна ті із кам'яного віку
на танках варвари з Європи привезли.

І то для них таки й була наука,
коли — у всього світу на виду, —
немов у жорнах, дужі наші руки
перемололи варварську орду...

Салюти миру

В дні травневі, мріями багаті,
Коли щастя хлюпає з пісень,
Ми щороку зістрічаєм свято -
Перемоги радісної день.

І встають у пам'яті дороги,
Ті, що довелося нам пройти,
Щоб багряний прапор Перемоги
Над рейхстагом гордо пронести.

І живуть у пам'яті народу

Його вірні дочки і сини,
Ті, що не вернулися з походів
Грізної, великої війни.

Їх серцям - віками пломеніти
На червоних наших прапорах,
Їх думкам - перемагати і жити
В наших творчих думках і ділах.

Їх життя, їх помисли високі,
Котрим не судилось розцвісти,
Закликають мир ясний і спокій,
Як зіницю ока, берегти.

І тому, коли надходить свято, -
Кожен рік у травні, навесні, -
Наші грізні бойові гармати
Салютують миру - не війні!

□ □ □ □ □ **Танк М.**

Ми повернемося

В'їдався в очі попіл бою,
Димами слався по ріллі.
Ми відступали і з журбою
Палили хати у селі,

Щоб під ногами людожера,
Ввібравши наш великий гнів,
Кипіли ріки і озера,
Вогонь розплати пломенів.

І всюди, в полі і в окопі,
Де посивіли стебла трав,
Душив катів гарячий попіл,
Пісок могильний замітав.

Настане судний день розплати!
Ми відступали по землі,
Щоб місце дати, де лежати
Фашистам в чорній бугилі.

А ми знайдем шляхи додому,
Як птиця їх знаходить вік,

По яснім сонцю після грому,
По дзвону білоруських рік.

Ластівки

Тут вчора лютий бій гримів:
Стоїть зчорніла геть верба,
І ринва — дощова труба,
В яку і дощ, і грім сурмив,
Всім сповіщавши про весну,
Звиса оглухла, й видно їй:
Над нею в тиші голубій
Будують знов притулок свій
Дві ластівки...
І на стіну
Вже дикий хміль, в'ючись, поліз,
Немов чекає, що в вікні
Рука майне, як в давні дні,
Чи білий льон дівочих кіс.
На вулиці боєць стоїть,
Він задивився теж в вікно,
Мов сподівається ізнов
Між кам'яниць отих зустріть
І юність, і красу дівочу.
А мо' до тих щасливих днів,
Коли до батьківських домів
З далеких вернуться шляхів,
Вартує хатку ластівочу?

□ □ □ □ □ **Уманець М.**

Журавлі

Журавлі летять спокійним клином,
Розрізають синю височінь
І летять, курличуть безупинно
В далечінь, безкрайню далечінь.
Вийде мати одинока в поле;
В самотині піде по ріллі,
Уклоніться жінці сивочолій
Журавлі - солдати - журавлі
Повесні вона вас виглядає,
Як зоря з зоріє над селом,
І чекає, все ж таки чекає.
Може, син торкне її крилом.

Зупинися!

Де б не був - в Москві, а чи Соренто,
Де б не був - в Парижі, чи Варшаві,
Зупинися біля монументу -
Де в граніт закута вічна слава.
Зупинися... Друже, зупинися -
Там твої батьки, а може, й діти...
Уклонися, низько уклонися
Тим, що вічно в серці будуть жити.
Не пройди, сучаснику, спокійно,
Квіти поклади на ці могили,
Кинь прокляття розпроклятим війнам.
И тих вшануй, які життя любили.

Не забувають матері!

Коли було - усім відомо:
В червневій спалахи зорі
Синів випроводжали з дому
Закут; в смуток; матері.
Синів, що пестили з колиски,
Аж забуваючи про сни...
Були у серці материнським
До сивини дітьми вони.
Злі рани не злічить довіку
Грозових незабутніх днів,
Коли у дім сини-каліки
Прийшли до рідних матерів.
Хоч відгриміли вже гармати,
Живуть сини в теплі, добрі –
Неначе з фронту в рідну хату
На них чекають матері.

Нам не треба війни

Нам не треба війни, не треба –
Ми за спокій і мир на Землі,
Щоб не коршаки в чистому небі,
А космічні пливли кораблі,
Щоб щасливо зростали діти
І не бачили жаху війни,
Щоб зловісний воєнний вітер
Був розвіяний вітром весни.

Вітром правди і сили людської –
Силу ту не здолати в віках -
Нас даремно лякають війною,
Міць народу - в народних руках!
Нам не треба війни, не треба –
Ми за спокій і мир на Землі.
Щоб не коршаки в чистому небі.
А космічні пливли кораблі.

□ □ □ □ □ Ярьсько Я.

День Перемоги

Смак незабутній перемоги
Лунає досі у серцях.
Блиск переможної дороги
Дарує радість у роках.
Вони пройшли, вони здолали
Той шлях, жорстоких ворогів,
Неприятнь долі подолали,
Знайшли себе серед снігів,
Серед пустельних бур змагались,
З дощем и зливою злились.
Роки пройшли, вони лишились,
Україну захищать клялись.
Під свистом куль ішли до цілі.
І вибух бомб, снарядів дзвін
Їм додавали сил у полі.
І далі йшов з вогнем загін
До перемоги, щоб відбити
Фашистів зло, звільнити світ
Від окупантів, щоби жити
Змогли спокійно, край щоб квіт.
Героїв мало вже лишилось,
Покрила скроні сивина,
А щастя у серцях з'явилося,
Лише в душі гримить війна.
На грудях ордени, медалі,
В строю їх чутно тихий дзвін.
Нам ветерани спасли долі –
За це їм наш низький уклін.

Взято:

1. <http://www.svatovo.ws/verses/war.html>

2. <http://www.pts2003.by.ru>
3. <http://virchi.narod.ru/poeziya2/vidlynna.htm>
4. Уклонілось низько до землі... // Позакласний час. - 2010. - № 4. - С. 14-15.

На нашем сайте Вы можете узнать больше о Великой Отечественной войне:

- [9 мая - День освобождения от немецко-фашистских захватчиков](#)

[В случае использования материалов этого сайта активная ссылка на сайт обязательна](#)